7/461

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelirler Genel Müdürlüğü

SAYI : B.07.0.GEL.0.42/4236-1
KONU : Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ :Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 28/04/2003 tarih ve A.01.0. GNS.0.10.00.02-7/461-1509/5999 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Gürsoy Erol'un cevaplandırılması için tarafıma tevcih ettiği 7/461-1509 esas nolu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ücretin gerçek safi değerinin tespitinde yapılacak indirimleri düzenleyen 63'üncü maddesinin birinci fıkrasının 5 numaralı bendinde, "Mükellefin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili eğitim, sağlık, gıda, giyim ve kira harcamalarının yıllık toplam tutarının 1/3'ü.

Şu kadar ki indirim konusu harcamaların Türkiye'de yapılması, gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınacak belgelerle tevsik edilmesi ve bu belgelerin işverene verilmesi şarttır. Bu suretle hesaplanan indirim tutarı, harcamanın yapıldığı yıla ait ücretin yıllık vergi matrahının % 35'ini geçemez. Bu indirim de dikkate alınmak suretiyle hesaplanan vergi ile mükellefin o yıl içinde tevkif suretiyle ödediği vergi tutarı arasındaki fark, ücretlinin ertesi yılda ödeyeceği gelir vergisinden mahsup edilir veya işverenler aracılığı ile kendisine nakden iade edilir. Bakanlar Kurulu bu bentte yer alan % 35 nispetini sıfıra kadar indirmeye kanuni oranına kadar artırmaya veya harcama konuları, harcama ve ücret tutarları itibariyle farklı oranlar tespit etmeye yetkilidir.

Ücretlilerin harcama belgelerinin işverene ibrazı, beyanı ve verginin iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya, bu uygulamanın usul ve esaslarını tayin ve tespite Maliye Bakanlığı yetkilidir." hükmü yer almıştır.

Bu hükme göre, özel gider indirimi gerçek usulde ücret geliri elde eden ücretlilerin vergiye tabi ücretlerinden, yapmış oldukları eğitim, sağlık, gıda, giyim ve kira harcamalarına göre hesaplanan belli bir tutarın indirilmesi suretiyle uygulanan bir müessese olup, mal gruplarını genişletme konusunda Bakanlığımıza bir yetki verilmemiştir.

Öte yandan, özel gider indirimine ilişkin bu hüküm 24.04.2003 tarihli ve 25088 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 09.04.2003 tarihli ve 4842 Sayılı Kanunun 37'nci maddesiyle 01.01.2004 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmış, bunun yerine 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 121'inci maddesinde yapılan değişiklikle ücretlilerde vergi indirimi müessesesi getirilmiştir.

7/461

Gelir Vergisi Kanununun ücretlilerde vergi indirimi başlıklı mükerrer 121'inci maddesinde, "Gerçek ücretlerin vergilendirilmesinde, mükellefin kendisi, eşi ve çocukları ile ilgili eğitim, sağlık, gıda, giyim ve ikamet edilen konuta ait kira harcamalarının yıllık toplam tutarının;

- 3 milyar liraya kadar % 8'i,
- 6 milyar liranın 3 milyar lirası için % 8'i, aşan kısmı için % 6'sı,
- 6 milyar liradan fazlasının, 6 milyar lirası için % 7'si, aşan kısmı için % 4'ü,

ücretlinin ertesi yılda ödeyeceği gelir vergisinden mahsup edilir veya işverenler aracılığı ile kendisine nakden iade edilir.

Şu kadar ki; harcamaların Türkiye'de yapılması, gelir veya kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan gerçek veya tüzel kişilerden alınan belgelerle tevsik edilmesi ve bu belgelerin işverene verilmesi şarttır. Mahsup hakkı kazanılan tutarın hesaplanmasında dikkate alınan harcama tutarı, vergi matrahının toplamını geçemez.

Ücretlilerin harcama belgelerinin işverene ibrazı, beyanı ve verginin mahsup veya iadesine ilişkin süreleri tespit etmeye, iadeyi nakden veya mahsuben yaptırmaya, vergi mahsup ve iadesine tabi tutulacak mal ve hizmet alımlarını yukarıda sayılanlarla sınırlı olmaksızın tespit etmeye ve uygulamanın usul ve esaslarını belirlemeye Maliye Bakanlığı yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

Yapılan bu düzenleme ile Bakanlığımıza vergi mahsup ve iadesine tabi tutulacak mal ve hizmet alımlarını madde metninde sayılanlarla sınırlı olmaksızın tespit etme yetkisi verilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı